

Regeldrukeffecten van het stelsel van basisregistraties

Onderzoek naar de bijdrage van de basisregistraties aan de
reductie van de regeldruk voor burgers en bedrijven

Eindrapportage v1.0

4 maart 2014

Regeldrukeffecten van het stelsel van basisregistraties

Onderzoek naar de bijdrage van de basisregistraties aan de reductie van de regeldruk voor burgers en bedrijven

Eindrapportage v1.0

Nieuwegein, 4 maart 2014

drs. ing. P.M.H.H. Bex
drs. J.J. van der Heijden
S.A. Prij LL.M.
F. S. Goo MSc

Versie	Datum	Status rapportage (aard van de wijziging)
0.1	27 januari 2014	Conceptrapportage
0.2	12 februari 2014	Conceptrapportage (opmerkingen van de begeleidingsgroep verwerkt)
1.0	4 maart 2014	Eindrapportage

Inhoud

1	Inleiding	7
2	Definities, uitgangspunten, en werkwijze	9
2.1	Definities	9
2.2	Uitgangspunten	10
2.3	Werkwijze	12
3	Resultaten	15
3.1	Resultaten voor burgers	15
3.2	Resultaten voor bedrijven	17
3.3	Extrapolatie	18
4	Conclusies	21
I.	Projectbegeleiding en -uitvoering	25
II.	Standaardkostenmodel plus (SKM+)	27
III.	Geselecteerde processen voor burgers	31
IV.	Geselecteerde processen voor bedrijven	33
V.	Het stelsel van basisregistraties	35

1 Inleiding

Het kabinet heeft het op zich genomen om de regeldruk voor bedrijven, burgers en professionals tot 2017 met € 2,5 miljard te verminderen. De inzet van ICT en de daaraan gerelateerde projecten ter verbetering van de informatiehuishouding bij de overheid dragen bij aan de vermindering van de regeldruk. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de effecten van het stelsel van basisregistraties op de regeldruk. Deze effecten zijn tot nu toe pas gedeeltelijk in kaart gebracht.

Met het oog op een aan de Tweede Kamer toegezegde nadere schets van de vulling van de bovengenoemde € 2,5 miljard regeldrukvermindering hebben de coördinerende departementen voor de regeldrukaanpak van het kabinet, de ministeries van Economische Zaken (EZ) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) behoefte aan kwantificering van effecten van het stelsel van basisregistraties gedurende deze kabinetsperiode.

Eerder uitgevoerd onderzoek

Voor burgers heeft BZK de mogelijkheden van het toepassen van basisregistraties al in kaart laten brengen in het 'Onderzoek Regeldruk e-Overheid'. De horizon van dit onderzoek lag echter op 2015, terwijl behoefte is aan een doorkijk voor de gehele kabinetsperiode. Het is daarom nodig om de resultaten van dit onderzoek te actualiseren. In het voorliggende onderzoek is daarom een doorkijk naar 2017 gemaakt. Hiermee valt niet alleen de volledige kabinetsperiode binnen de termijn, maar wordt ook uitgegaan van een situatie waarin het volledige stelsel van basisregistraties is uitontwikkeld.

Voor bedrijven is er nog geen omvattend onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor toepassing van de basisregistraties en is dit kwantificerend onderzoek nieuw uitgevoerd. Wel kunnen de inzichten en werkwijze van het 'Onderzoek Regeldruk e-Overheid' worden benut om de gevolgen voor bedrijven inzichtelijk te maken.

Doel van dit onderzoek

BZK en EZ hebben het onderzoek 'Berekening regeldrukeffecten stelsel van basisregistraties' uit laten voeren om de bijdrage van de basisregistraties aan de reductie van de regeldruk voor burgers en bedrijven inzichtelijk te maken. Doordat de toepassing van basisregistraties gericht is op administratieve processen, zijn er geen effecten voor de nalevingskosten en de financiële kosten. In het onderzoek zijn daarom uitsluitend de effecten op de administratieve lasten gekwantificeerd. In deze rapportage zijn de resultaten van het onderzoek weergegeven.

Samenhang tussen dit onderzoek en andere onderzoeken

In de Hervormingsagenda Rijksdienst werkt het kabinet aan een compacte en efficiënte rijksdienst. De projecten raken de interactie tussen samenleving en rijksoverheid en beïnvloeden daarmee de regeldruk die bedrijven en burgers ervaren. Eén van de projecten betreft de versnelde effectieve inzet van het stelsel van basisregistraties (SGO3).

De mate waarin het gebruik van basisregistraties bijdraagt aan het invullen van de binnen de Hervormingsagenda afgesproken taakstelling, is apart in kaart gebracht. In het betreffende onderzoek zijn voor (met name) de rijksoverheid de efficiëncymogelijkheden van een grotere inzet van de basisregistraties onderzocht. In het onderliggende onderzoek ligt de nadruk op de regeldrukeffecten voor burgers en bedrijven. De verschillende onderzoeken zijn hierdoor complementair.

In dit onderzoek is uitgegaan van de huidige administratieve processen. Het is mogelijk dat voorstellen die door SGO3 zijn ontwikkeld, invloed hebben op de wijze waarop de processen worden uitgevoerd, wat ten opzichte van het onderliggende effect nog aanvullende regeldrukeffecten kan hebben voor burgers en bedrijven. Deze effecten worden in een later stadium apart in kaart gebracht.

Verantwoording

In dit onderzoek is uitgegaan van een situatie waarin de basisregistraties worden ingezet binnen de bestaande administratieve processen, zonder dat deze inhoudelijk wijzigen. Mogelijk kunnen maatregelen uit de Hervormingsagenda Rijksdienst ertoe leiden dat deze processen binnen de onderzochte periode inhoudelijk wijzigen of zelfs komen te vervallen. In dat geval zullen de regeldrukeffecten afwijken van de in dit onderzoek gemaakte berekeningen. Het is echter aannemelijk dat een dergelijke aanpassing ertoe leidt dat de regeldrukreducties hoger uitvallen dan in dit onderzoek is berekend.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de werkwijze en de voor het onderzoek gehanteerde uitgangspunten. Daarnaast is een overzicht gegeven van de gehanteerde definities van administratieve lasten en het standaard kostenmodel plus (SKM+). Een uitgebreide toelichting op het SKM+ is opgenomen in bijlage II.

In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van het onderzoek samengevat. In paragrafen 3.1 en 3.2 is uitgewerkt in welke mate de basisregistraties bijdragen bij het verminderen van de administratieve lasten bij de voor dit onderzoek geselecteerde processen voor burgers en bedrijven. Een overzicht van deze processen is opgenomen in bijlagen III (burgers) en IV (bedrijven).

De resultaten voor de geselecteerde processen zijn geëxtrapoleerd om een beeld te verkrijgen van de bijdrage die de basisregistraties kunnen leveren bij het verminderen van de administratieve lasten als gevolg van andere, niet onderzochte processen. In paragraaf 3.3 zijn de resultaten van deze extrapolatie uitgewerkt. Ook hier is onderscheid gemaakt tussen burgers en bedrijven.

In hoofdstuk 4 zijn tenslotte de conclusies op basis van het onderzoek opgenomen.

2 Definities, uitgangspunten, en werkwijze

2.1 Definities

Administratieve lasten

Om haar publieke belangen te kunnen waarborgen, legt de overheid aan burgers en bedrijven verplichtingen op tot het verschaffen van informatie over die handelingen en gedragingen (informatieverplichtingen). Om aan de informatieverplichtingen te voldoen, moeten burgers en bedrijven handelingen uitvoeren, zoals het doen van meldingen en het verzamelen van aanvullende informatie. De kosten die hierbij ontstaan zijn gedefinieerd als administratieve lasten (AL) en worden uitgedrukt in euro's per jaar. De in dit onderzoek gehanteerde definitie is weergegeven in het onderstaande kader.

Kader 1. Definitie van administratieve lasten

Administratieve lasten zijn de kosten voor burgers en bedrijven om te voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Het gaat om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie.

Deze kosten hebben betrekking op de bestede tijd (uitgedrukt in uren en vermenigvuldigd met een uurtarief) en de gemaakte (out-of-pocket) kosten (uitgedrukt in euro's).

Standaard kostenmodel plus (SKM+)

Voor het berekenen van de administratieve lasten is in dit onderzoek gebruikt gemaakt van de methodiek voor het meten van administratieve lasten: het standaard kostenmodel (SKM). Deze methodiek is voor burgers en bedrijven uitgewerkt in twee aparte handleidingen:

- De handleiding 'Meten is Weten II', Regiegroep Regeldruk¹, 2008.
- De 'Werkmap AL Burgers', BZK, 2005.

In dit onderzoek is het SKM uitgebreid met een module die het mogelijk maakt om de acceptatiegraad en de acceptatietermijn bij de introductie van IT-maatregelen inzichtelijk te maken. Hierbij wordt het effect van adoptie door overheden en het gebruik door de doelgroep inzichtelijk gemaakt. De meetmethodiek hiervoor is vastgelegd in de handleiding 'RedICT/AddICT' van de Regiegroep Regeldruk. In bijlage II is de werkwijze van het SKM+ uitgebreid toegelicht.

Uurtarieven

Het SKM+ maakt gebruik van uurtarieven voor het berekenen van de totale lasten als gevolg van het uitvoeren van een handeling. In dit onderzoek zijn voor bedrijven en burgers uiteenlopende tarieven gebruikt:

- **Bedrijven:** De uurtarieven voor bedrijven zijn gebaseerd op bijlage 5 van de handleiding 'Meten is Weten II'². De resultaten van dit onderzoek zijn hierdoor vergelijkbaar met andere onderzoeken die gebruik maken van deze standaardhandleiding.
- **Burgers:** De gehanteerde uurtarieven voor bedrijven zijn gebaseerd op de handleiding 'Meten is Weten II'. Het uurtarief voor burgers is door BZK bepaald op € 15,-.

¹ Inmiddels is de Regiegroep Regeldruk opgegaan in de Directie Regeldruk en ICT van EZ.

² Regiegroep Regeldruk, juni 2008. (medeontwikkeld door SIRA Consulting).

2.2 Uitgangspunten

Voor het onderzoek zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd ten aanzien van de onderzoeksopzet en de afbakening:

- **In dit project is geen praktijkonderzoek uitgevoerd.** Alle gegevens zijn gebaseerd op eerder uitgevoerd onderzoek en inschattingen zijn gemaakt door of in overleg met de opdrachtgever. De berekening is gebaseerd op:
 - **Burgers:** de resultaten van het onderzoek 'AL-reductie e-overheid', SIRA Consulting, 2011. In dit onderzoek zijn de 51 meest aangevraagde processen onderzocht. De onderzochte AL-processen zijn opgenomen in bijlage III.
 - **Bedrijven:** de beoordeling van 30 processen. Hiervoor zijn 30 processen geselecteerd die in de huidige situatie vaak worden uitgevoerd. De onderzochte AL-processen zijn opgenomen in bijlage IV.

- **De baten als gevolg van het beperken van fouten en fraude zijn niet gekwantificeerd.** In de standaard meetmethoden wordt uitgegaan van een situatie met 100% naleving én van gemiddeld efficiënte bedrijven en burgers. Dit betekent dat er niet alleen vanuit wordt gegaan dat alle bedrijven en burgers de gevraagde gegevens aanleveren, maar ook dat zij dat doen zonder fouten of onvolledigheden.

In de praktijk maakt een deel van de burgers en bedrijven wel fouten, waardoor zij te maken kunnen krijgen met extra handelingen, bijvoorbeeld in de vorm van aanvullende vragen. Deze aanvullende handelingen veroorzaken lasten die buiten de definitie van regeldruk vallen. Deze kosten zijn daarom bij eerdere onderzoeken en ook nu niet gemeten.

Het gebruik van de basisregistraties zorgt voor een grotere fraudebestendigheid en een kleinere kans op fouten bij aanvragen. Hierdoor zullen burgers en bedrijven minder vaak fouten maken, waardoor zij minder vaak aanvullende informatie hoeven aan te leveren. Hoewel dit bijdraagt aan de merkbaarheid van de regeldrukreductie, valt dit buiten de scope van regeldruk.

- **Alle onderzochte processen hebben een wettelijke grondslag.** Het gebruik van privacygevoelige informatie uit de basisregistraties is alleen toegestaan voor overheden die een wettelijke taak uitvoeren. Voor dit onderzoek zijn daarom uitsluitend processen geselecteerd met een wettelijke grondslag, waardoor het aannemelijk is dat het gebruik van de beschikbare gegevens (in bijna alle gevallen) is toegestaan.
- **Het nut van de uitvraag van informatie is niet getoetst.** In dit onderzoek is ervan uitgegaan dat de informatie die overheden in de huidige situatie opvragen bij burgers en bedrijven, ook nodig zijn om het proces te doorlopen. Er is geen toets uitgevoerd of de opgevraagde informatie toegevoegde waarde heeft bij het doorlopen van het proces.

Ten aanzien van de beschikbaarheid en toepasbaarheid van de basisregistraties zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- **Het volledige stelsel van basisregistraties is beschikbaar.** In het onderzoek is ervan uitgegaan dat de volledige dataset die is vastgelegd in de basisregistraties, beschikbaar én ontsloten is in 2017. Er is geen rekening gehouden met eventuele vertragingen bij de ontwikkeling en het ter beschikking stellen van de basisregistraties. In bijlage V is een overzicht gegeven van het stelsel van basisregistraties.
- **Alle beschikbare gegevens kunnen worden toegepast.** Er geen rekening gehouden met semantische, juridische of organisatorische knelpunten die ertoe kunnen leiden dat het niet mogelijk is om de gegevens uit de basisregistraties toe te passen bij specifieke processen. Deze knelpunten kunnen een dempend effect hebben op de reductie. Het was binnen de onderzoeksopzet en doorlooptijd van het project niet mogelijk om deze knelpunten in kaart te brengen.
- **De processen zelf veranderen niet.** Er is uitgegaan van een situatie waarin de basisregistraties worden ingezet binnen de bestaande administratieve processen, zonder dat deze processen inhoudelijk wijzigen. Het breder toepassen van de dataset is op basis van de wijze waarop de processen in de huidige situatie wordt uitgevoerd, niet te verwachten. Mogelijk kan na 2017 nog wel winst worden geboekt door gebruik en adoptie te optimaliseren en zo het verschil tussen de potentiële en de reële reductie te beperken.

2.3 Werkwijze

Het onderzoek 'Berekening regeldrukeffecten stelsel van basisregistraties' is uitgevoerd in vier fasen. De onderstaande figuur geeft de vier fasen op hoofdlijnen weer. Deze paragraaf geeft een korte toelichting op elke fase.

Figuur 1. Schematische weergave van de fasering.

Fase 1. Vastleggen van afspraken en selectie van werkprocessen

In fase 1 is in overleg met de projectgroep de afbakening van het project uitgewerkt en een selectie gemaakt van (administratieve) processen voor het bureauonderzoek in fase 2. Bij de selectie zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Burgers. In het 'Onderzoek Regeldruk e-Overheid' is een selectie gemaakt van 51 administratieve processen die circa 75% van de totale administratieve lasten voor burgers veroorzaken. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van dezelfde selectie. Het overzicht van de processen is opgenomen in bijlage III.
- Bedrijven. In 2007 is de 'Nulmeting AL bedrijven' uitgevoerd. Hierin zijn alle relevante administratieve processen onderzocht. Op basis van die nulmeting zijn 30 representatieve administratieve processen geselecteerd. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 - Het administratieve proces leidt op jaarbasis tot een groot aantal interacties, waardoor het voor de uitvoerders van de organisaties interessante processen zijn om de basisregistraties bij te gebruiken.
 - Tijdens het administratieve proces wordt gebruik gemaakt van informatie over algemene kenmerken van personen, bedrijven, gebouwen of andere typen objecten, waarover in de basisregistraties gegevens voorhanden zijn.
 - De administratieve processen zijn gericht op uiteenlopende typen branches en bedrijven.

Naast het overzicht van de processen, is een inventarisatie uitgevoerd van maatregelen die zijn of worden genomen én die al door de verantwoordelijke departementen zijn ingeboekt. Dit overzicht is in fase 2 gebruikt om te toetsen of er geen dubbeltelling tussen de in dit onderzoek berekende reducties en de al ingeboekte reducties voorkomt.

Fase 2. Berekenen potentiële en reële regeldrukreductie

In fase 2 is voor elk van de geselecteerde processen voor burgers en bedrijven met behulp van het SKM+ berekend welke reductie van de administratieve lasten maximaal kan worden gerealiseerd door het gebruiken van de informatie in de basisregistraties. Daarnaast is een raming gemaakt van de mate waarin deze potentiële reductie ook zal worden gerealiseerd: de reële reductie. Hiertoe is met behulp van het SKM+ een inschatting gemaakt van de acceptatiegraad in 2017.

In fase 2 zijn twee aparte sporen gevolgd voor burgers en bedrijven. De beide sporen zijn toegelicht in het onderstaande kader. De resultaten van fase 2 zijn samengevat in paragraaf 3.1 (burgers) en 3.2 (bedrijven).

Kader 2. Berekenen potentiële en reële regeldrukreductie voor burgers en bedrijven

Fase 2 is opgebouwd uit twee parallel lopende sporen:

1. Effecten voor burgers. Actualiseren van de 51 processen uit het 'Onderzoek effecten e-Overheid'.
2. Effecten voor het bedrijfsleven. Berekenen van de regeldrukreductie bij 30 geselecteerde processen.

Effecten voor burgers. Actualiseren van de 51 processen uit het 'Onderzoek effecten e-Overheid'.

In het 'Onderzoek effecten e-Overheid' is op basis van de op dat moment geplande verbetermaatregelen een inschatting gemaakt van de regeldrukeffecten tot 2015. Het reductiepotentieel voor burgers is echter groter dan in dat onderzoek is berekend. Om inzicht te krijgen in de totale potentiële en reële reductie, is een actualisatie uitgevoerd van de eerder met het SKM+ berekende resultaten. Hiertoe is per proces nagegaan welke aanvullende toegevoegde waarde de basisregistraties ten opzichte van de eerdere inschattingen leveren. De al ingeboekte verbetermaatregelen die in fase 1 zijn geïdentificeerd, worden in de huidige situatie verwerkt, ongeacht of zij al praktisch zijn. Hierdoor is het dubbel inboeken van reducties voorkomen.

Voor burgers zijn de volgende reducties in kaart gebracht:

- Niet eerder berekende reductie in de periode tot 2015. In het 'Onderzoek effecten e-Overheid' zijn voor de periode van 2011 tot 2015 de reële reducties onderzocht bij toepassing van de basisregistraties. Hierbij is echter bij een aantal processen een voorbehoud gemaakt omdat bepaalde maatregelen op dat moment niet haalbaar leken. In dit onderzoek is nagegaan hoe groot de reductie is als deze ruimte voor de aanvullende reductie wel wordt benut.
- Reductie in de periode van 2015 tot 2017. Een deel van de basisregistraties komt pas na 2015 beschikbaar voor gebruikers (BGT, BRO en BLAU). In het 'Onderzoek effecten e-Overheid' is daarom niet gekeken naar de mogelijkheden die deze basisregistraties bieden voor beperking van de administratieve lasten. In dit onderzoek is voor de geselecteerde processen nagegaan welke reductie wordt gerealiseerd bij toepassing van deze 'nieuwe' basisregistraties.

Effecten voor het bedrijfsleven

In het onderzoek worden vier stappen doorlopen om de potentiële en de reële reductie te kunnen berekenen met behulp van het SKM+:

1. Het berekenen van de administratieve lasten in de huidige situatie (2013). Het betreft hier het berekenen van de huidige administratieve lasten voor de 30 geselecteerde processen. Hiertoe wordt op basis van beschikbare informatie in kaart gebracht op welke wijze het proces in de huidige situatie wordt uitgevoerd en welke administratieve lasten hieraan zijn verbonden. Hierbij is rekening gehouden met de wijze waarop de basisregistraties in de huidige situatie al worden gebruikt. De reeds ingeboekte verbetermaatregelen die in fase 1 zijn geïdentificeerd, worden in de huidige situatie verwerkt, ongeacht of zij al praktisch zijn. Hierdoor wordt voorkomen dat eventuele aanpassingen in processen, die nog niet zijn doorgevoerd maar die al wel zijn ingeboekt, niet dubbel mee zijn geteld. Stap 1 geeft inzicht in de totale huidige administratieve lasten van de geselecteerde processen.
2. Het berekenen van de potentiële lastenreductie in 2017. De potentiële reductie is voor de geselecteerde administratieve processen berekend door de huidige situatie (stap 1) te vergelijken met een situatie waarbij de informatie uit de basisregistraties altijd en volledig wordt benut. Het betreft hier de situatie waarin:
 - Alle in de basisregistraties beschikbare informatie bij de uitvoering van de geselecteerde administratieve processen wordt ingezet.
 - Alle overheden het proces met behulp van de basisregistraties uitvoeren.
 - Alle burgers en/of bedrijven gebruik maken van de mogelijkheid om het proces te gebruiken.
 Deze stap geeft inzicht in de potentiële reductie die kan worden gerealiseerd.
3. Het berekenen van de reële lastenreductie in 2017. Voor elk van de administratieve processen is geraamd in welke mate de processen waarbij de basisregistraties worden toegepast, a) worden geadopteerd door uitvoerende overheden en b) worden gebruikt door burgers en/of bedrijven. Voor deze raming is gebruik

gemaakt van de volgende maatgevende factoren. In bijlage II is een toelichting opgenomen van de gebruikte methodiek.

- Wettelijke verplichting. Is het gebruik van basisregistraties voor het betreffende proces verplicht?
- Sancties en pakkans. Hoe groot is de kans dat er sancties volgen als er niet aan de eisen wordt voldaan?
- Gebruiksvriendelijkheid en alternatieven. Zijn er alternatieven voor het vereenvoudigde proces, en zo ja, zijn deze dan gebruiksvriendelijker?
- Opleiding en ondersteuning. Wordt het aangepaste proces goed ondersteund en wordt voldoende opleiding geboden?
- PR-activiteiten. Wordt er aandacht besteed aan het vergroten van de naamsbekendheid van het aangepaste proces?

Deze stap geeft inzicht in welk deel van de potentiële reductie wordt gerealiseerd: de reële reductie.

Fase 3. Extrapoleren van de resultaten

In fase 2 van het onderzoek zijn de mogelijkheden om de administratieve lasten van burgers en bedrijven te verminderen onderzocht voor een selectie van processen. Om een beeld te krijgen van de reductie die kan worden gerealiseerd als de basisregistraties bij alle administratieve processen worden toegepast, is een extrapolatie uitgevoerd.

Bij de extrapolatie is er rekening mee gehouden dat niet alle processen kunnen worden vereenvoudigd door het gebruik van de basisregistraties, bijvoorbeeld omdat:

- De processen in de huidige situatie al volledig zijn gestroomlijnd en de gegevens in de basisregistraties al volledig worden toegepast. Een voorbeeld is het aanvragen van kinderbijslag. Ouders hoeven hiervoor zelf geen aanvraag meer in te dienen. Het betrof in 2013 circa 342.000 interacties³, waarbij geen verbetering meer mogelijk is.
- Bij de uitvoering van de processen geen gegevens worden gebruikt die al beschikbaar zijn in de basisregistraties. Een belangrijk voorbeeld betreft de processen rond belastingaangiften. De processen voor het aanleveren van gegevens over bijvoorbeeld loonbelasting, winstbelasting en de btw-aangifte kunnen bijvoorbeeld niet (significant) worden gewijzigd, omdat deze juist bedoeld zijn om de Basisregistratie (BRI) te kunnen vullen met gegevens. Het betreft hier miljoenen interacties per jaar.

Op basis van de eerder uitgevoerde nulmetingen administratieve lasten voor burgers en bedrijven is een raming gemaakt van de mate waarin de niet onderzochte processen ruimte bieden voor procesverbetering door toepassing van de basisregistraties. Hierbij is voor zowel burgers als voor bedrijven een bandbreedte gehanteerd. De werkwijze en resultaten van de extrapolatie zijn samengevat in paragraaf 3.3.

Fase 4. Afstemming en consolidatie van de resultaten

In fase 4 zijn de resultaten van het onderzoek op basis van een conceptrapportage afgestemd met belanghebbenden van de ministeries van BZK en EZ. Op basis van deze afstemming is de rapportage definitief gemaakt.

³ Gebaseerd op CBS Statline (geraadpleegd in januari 2014).

3 Resultaten

3.1 Resultaten voor burgers

In deze paragraaf zijn de resultaten van het onderzoek naar de 51 geselecteerde processen voor burgers samengevat. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de resultaten uit het voorgaande onderzoek en de resultaten van de in dit onderzoek uitgevoerde actualisatie.

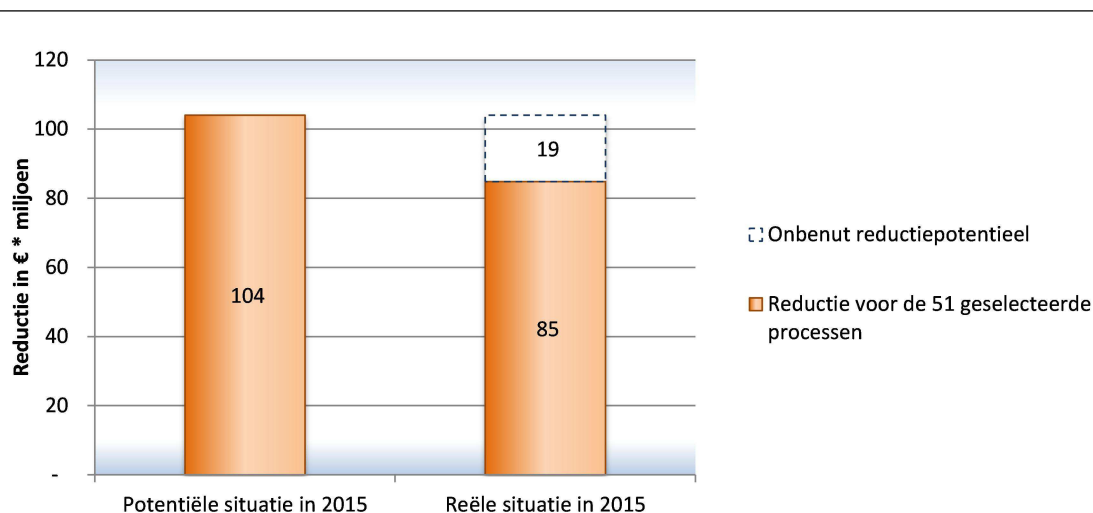
Resultaten uit het 'Onderzoek effecten e-Overheid'

In het 'Onderzoek effecten e-Overheid' is in kaart gebracht in welke mate de administratieve lasten voor burgers door toepassing van de basisregistraties kunnen worden beperkt. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de potentiële en de reële reductie⁴.

Uit het onderzoek bleek dat, op basis van de destijds gemaakte aannames, de potentiële reductie voor de 51 processen circa € 104 miljoen per jaar bedroeg. Bij deze maximale reductie is ervan uitgegaan dat alle overheden gebruik maken van basisregistraties én dat alle burgers gebruik maken van het aanbod van de door de overheden aangeboden eenvoudige processen.

In de praktijk passen niet alle overheden de basisregistraties goed toe, waardoor niet alle burgers de toegang hebben tot de vereenvoudigde processen (adoptie). Daarnaast zal een deel van de burgers afzien van het gebruik van de aangepaste processen (gebruik). Nadat de resultaten hiervoor waren gecorrigeerd, bleek in 2015 een reductie van € 85 miljoen per jaar reël. In de onderstaande figuur is dit weergegeven. Circa € 19 miljoen per jaar van het totale reductiepotentieel blijft hiermee onbenut.

De onderstaande figuur geeft de eerder berekende potentiële en reële reductie voor 2015 weer voor de 51 geselecteerde processen voor burgers.

Figuur 2. Berekende potentiële en reële reductie voor burgers o.b.v. 'Onderzoek effecten e-Overheid'.

⁴ In het eerder uitgevoerde onderzoek werd onderscheid gemaakt tussen bestede uren en externe kosten. In dit onderzoek zijn de administratieve lasten voor burgers omgerekend naar kosten, waarbij een uurtarief is gehanteerd van € 15.

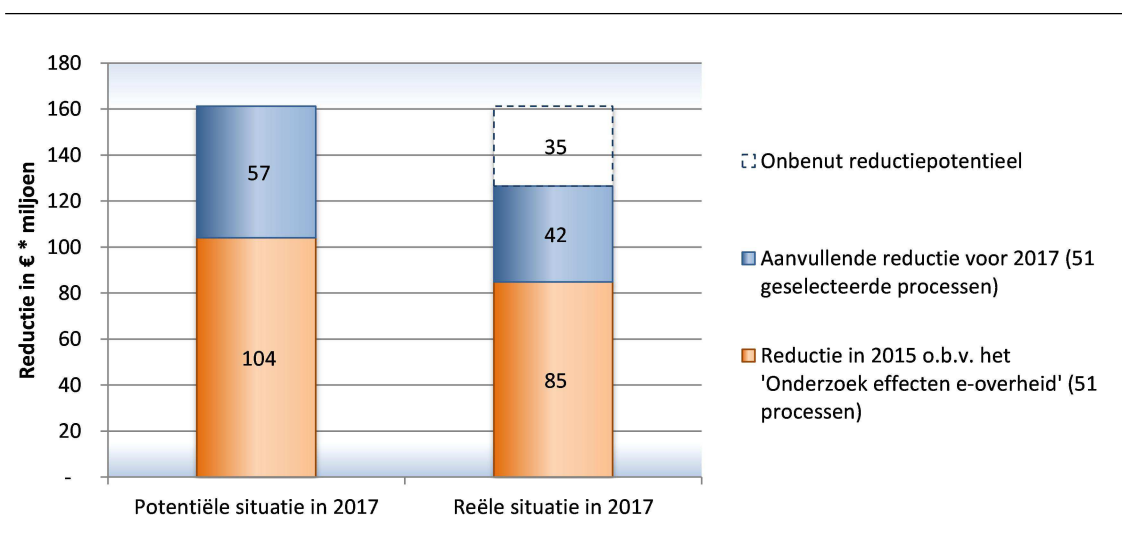
Resultaten uit dit onderzoek

In het vorige onderzoek is een deel van de besparingen die kunnen worden gerealiseerd door het gebruik van de basisregistraties niet ingeboekt, omdat:

- ▣ Bij een aantal processen het nemen van maatregelen niet haalbaar werden geacht.
- ▣ Een deel van de basisregistraties pas na 2015 beschikbaar komt voor gebruikers (BGT, BRO en BLAU).

In dit onderzoek zijn de onderzoeksresultaten geactualiseerd om inzicht te krijgen in de aanvullende reductie die wordt gerealiseerd als de bovengenoemde besparingen wél worden gerealiseerd. Na actualisatie blijkt dat het structurele reductiepotentieel met € 57 miljoen groeit van € 104 tot € 161 miljoen. De reële structurele reductie groeit met € 42 miljoen van € 85 miljoen tot een totaal van € 126 miljoen. Circa € 35 miljoen per jaar van het totale reductiepotentieel blijft hiermee onbenut.

De onderstaande figuur laat de aanvullende reductie van de administratieve lasten zien ten opzichte van het voorgaande onderzoek.

Figuur 3. Berekende aanvullende potentiële en reële reductie voor burgers.

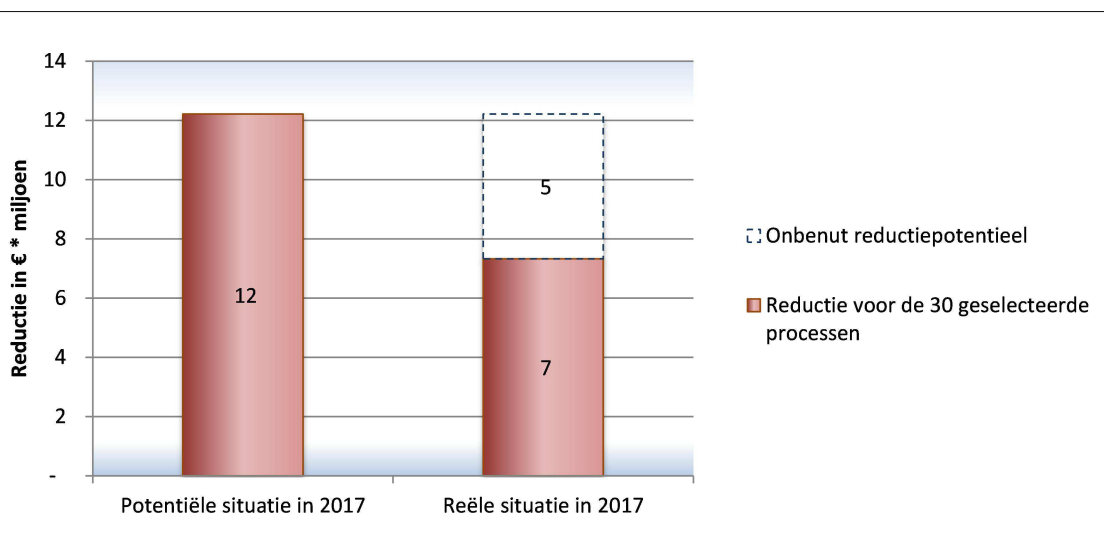
3.2 Resultaten voor bedrijven

Het toepassen van beschikbare gegevens uit de basisregistraties levert, evenals voor burgers, ook bij bedrijven een bijdrage aan het terugdringen van de regeldruk. In dit onderzoek is voor 30 representatieve processen de potentiële en de reële reductie in kaart gebracht, uitgaande van de huidige procedures. De totale aantallen jaarlijkse aanvragen voor deze producten zijn gebaseerd op de eerder uitgevoerde nulmeting⁵.

Op basis van het onderzoek blijkt dat de administratieve lasten voor de geselecteerde processen potentieel met circa € 12 miljoen per jaar kunnen worden beperkt.

In de praktijk passen niet alle overheden de basisregistraties goed toe, waardoor niet alle bedrijven de toegang hebben tot de vereenvoudigde processen (adoptie). Daarnaast zal een deel van de bedrijven afzien van het gebruik van de aangepaste processen (gebruik). Hierdoor wordt de potentiële reductie niet volledig gerealiseerd. Voor de geselecteerde processen bedraagt de reële structurele reductie van de administratieve lasten voor 2017 circa € 7 miljoen. Circa € 5 miljoen van het totale reductiepotentieel blijft hiermee onbenut.

De onderstaande figuur laat de berekende potentiële en reële structurele reductie voor 2017 zien voor de 30 geselecteerde processen voor bedrijven.

Figuur 4. Berekende potentiële en reële reductie voor bedrijven.

⁵ 'Nulmeting AL bedrijven 2007', Consortium, 2008; 'Nulmeting administratieve lasten autonome regelgeving decentrale overheden', SIRA Consulting, 2014.

3.3 Extrapolatie

In dit onderzoek zijn 51 processen voor burgers en 30 processen voor bedrijven onderzocht. Het aantal processen dat wordt beïnvloed door de basisregistraties is echter veel groter. Om globaal inzicht te krijgen in de reële reductie van de regeldruk voor alle processen, is een extrapolatie uitgevoerd. In deze paragraaf zijn de werkwijze en de resultaten samengevat. Hierbij is onderscheid gemaakt naar de volgende stappen:

1. Bepalen van de dekkingsgraad van de steekproef
2. Ramen van het aantal beïnvloede interacties buiten de steekproef
3. Bepalen van de gemiddelde reductie per interactie binnen de steekproef
4. Berekenen van de reële reductie van de niet onderzochte processen
5. Berekenen van de totale reële reductie

Stap 1 - Bepalen van de dekkingsgraad van de steekproef

Processen leiden tot grote aantallen interacties tussen de aanvrager en de overheid. Door het totale aantal interacties dat binnen de steekproef valt te vergelijken met het totale aantal interacties van alle processen in de nulmetingen, wordt een beeld verkregen van de dekkingsgraad van de onderzochte processen. In de onderstaande tabel is de dekkingsgraad weergegeven, uitgesplitst naar burgers en bedrijven.

Tabel 1. Dekkingsgraad van onderzochte processen.

Doelgroep	Aantal interacties			Dekkingsgraad
	In de nulmeting	In dit onderzoek	Niet in dit onderzoek	
Burgers	203.600.000	78.000.000	125.600.000	38,3%
Bedrijven	66.400.000	1.500.000	64.900.000	2,3%
Totaal	270.000.000	79.500.000	190.500.000	29,4%

De dekkingsgraad bij burgers is met ruim 38% veel groter dan de dekkingsgraad van ruim 2% bij bedrijven. Dit heeft de volgende oorzaken:

- Het aantal verschillende processen voor bedrijven is veel groter dan voor burgers. In de nulmeting voor burgers worden circa 1.100 verschillende processen onderscheiden, terwijl het aantal processen voor bedrijven op basis van de nulmeting op circa 10.000 ligt.
- Het aantal interacties per proces ligt bij bedrijven veel lager dan bij burgers. Het gemiddelde aantal interacties per proces ligt bij burgers ruim boven de 150.000, terwijl dit bij bedrijven lager is dan 10.000.

De combinatie tussen een groter aantal processen en een lager aantal interacties per proces leidt ertoe dat bij een gelijke omvang van de steekproef voor burgers en bedrijven, er voor bedrijven een veel kleiner aandeel van alle interacties is onderzocht.

Stap 2 - Ramen van het aantal beïnvloede interacties buiten de steekproef

Niet alle processen kunnen worden vereenvoudigd door het gebruik van de basisregistraties, bijvoorbeeld omdat de processen in de huidige situatie al volledig zijn gestroomlijnd of omdat bij de uitvoering van het proces geen gegevens worden gebruikt die al beschikbaar zijn in de basisregistraties (zie paragraaf 2.3).

Bij een deel van de processen en de hieruit voortkomende interacties die niet zijn onderzocht, kunnen de basisregistraties wel worden toegepast. Op basis van een quickscan is een conservatieve educated guess gedaan over het percentage interacties waarvoor het reëel is dat deze kunnen worden vereenvoudigd. Hierbij is gebruik gemaakt van bandbreedtes. Voor burgers is een bandbreedte gehanteerd van 5% tot 12,5%. Bij bedrijven is een bandbreedte gehanteerd van 7,5% tot 10%. In de onderstaande tabel is weergegeven hoeveel interacties binnen deze bandbreedte vallen.

Tabel 2. Dekkingsgraad van onderzochte processen.

Doelgroep	Interacties buiten steekproef	Bandbreedte beïnvloed		Beïnvloede interacties	
		Minimaal	Maximaal	Minimaal	Maximaal
Burgers	125.600.000	5,0%	12,5%	6.280.000	15.700.000
Bedrijven	64.900.000	7,5%	10,0%	4.867.500	6.490.000
Totaal	190.500.000	5,9%	11,6%	11.147.500	22.190.000

Stap 3 - Bepalen van de gemiddelde reductie per interactie binnen de steekproef

Op basis van de onderzochte processen is de gemiddelde reductie van de administratieve lasten per interactie bepaald. Hiervoor is de totale reële reductie voor de onderzochte processen gedeeld door het totale aantal interacties in deze processen. In de onderstaande tabel zijn de gemiddelden weergegeven, uitgesplitst tussen burgers en bedrijven. Voor burgers is alleen de aanvullende reductie op basis van dit onderzoek meegenomen, omdat het aannemelijk is dat de maatregelen die in het voorgaande onderzoek zijn onderzocht inmiddels ook zijn doorgevoerd voor deze processen. Met het buiten de extrapolatie houden van de eerder berekende reductie wordt eventuele dubbel telling voorkomen⁶.

Tabel 3. Gemiddelde reductie per interactie voor de onderzochte processen.

Doelgroep	Totale reële reductie (€)	Interacties binnen de steekproef	Gemiddelde reductie per interactie (€)
Burgers (aanvullend)	41.700.000	78.000.000	0,53
Bedrijven	7.300.000	1.500.000	4,87

De gemiddelde reductie per proces is bij bedrijven aanzienlijk hoger dan bij burgers. Dit komt omdat bij processen voor burgers doorgaans minder informatie wordt uitgewisseld dan bij bedrijven, waardoor de ruimte voor verbetering kleiner is.

⁶ Het is hierdoor echter ook mogelijk dat de totale reductie in de praktijk (iets) groter is dan in dit onderzoek is berekend.

Stap 4 - Berekenen van de reële reductie van de niet onderzochte processen

In stap 2 is een raming gemaakt van het aantal interacties dat buiten de voor dit onderzoek betrokken processen viel, maar dat naar verwachting wel wordt beïnvloed door gebruik van de basisregistraties. In stap 3 is berekend hoe groot de gemiddelde reductie per interactie was voor de onderzochte processen. Door het aantal beïnvloede interacties te vermenigvuldigen met de gemiddelde reductie, is inzicht verkregen in de reële reductie op basis van de niet onderzochte processen. In de onderstaande tabel is deze berekening uitgevoerd.

Tabel 4. Reductiepotentieel van de niet onderzochte processen.

Doelgroep	Beïnvloede interacties		Gemiddelde reductie per interactie (€)	Reductiepotentieel (€)	
	Minimaal	Maximaal		Minimaal	Maximaal
Burgers	6.280.000	15.700.000	0,53	10.184.872	25.462.179
Bedrijven	4.867.500	6.490.000	4,87	23.688.500	31.584.667
Totaal	11.147.500	22.190.000		33.873.372	57.046.846

Stap 5 - Berekenen van de totale reële reductie

Het totale reductiepotentieel wordt geraamd door de reducties voor de onderzochte en niet onderzochte werkprocessen bij elkaar op te tellen. De totale reële structurele reductie van de administratieve lasten bedraagt minimaal € 161 miljoen en maximaal € 174 miljoen. In de onderstaande tabel is de opbouw van dit bedrag weergegeven.

Tabel 5. Berekening van het totale reële reductiepotentieel.

Doelgroep	Berekend	Extrapolatie		Totale reële reductie	
		Minimaal	Maximaal	Minimaal	Maximaal
Burgers (obv vorig onderzoek)	84.800.000	-	-	84.800.000	84.800.000
Burgers (aanvullend)	41.700.000	3.400.000	8.400.000	45.100.000	50.100.000
Bedrijven	7.300.000	23.700.000	31.600.000	31.000.000	38.900.000
Totaal	133.800.000	27.100.000	40.000.000	160.900.000	173.800.000

4 Conclusies

De basisregistraties leveren een bijdrage aan het vereenvoudigen van administratieve processen voor burgers en bedrijven. In dit onderzoek is de afname van de regeldruk gekwantificeerd. Op basis van het onderzoek zijn de volgende conclusies getrokken:

- A. De potentiële reductie van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven bedraagt circa € 173 miljoen voor de onderzochte processen.**

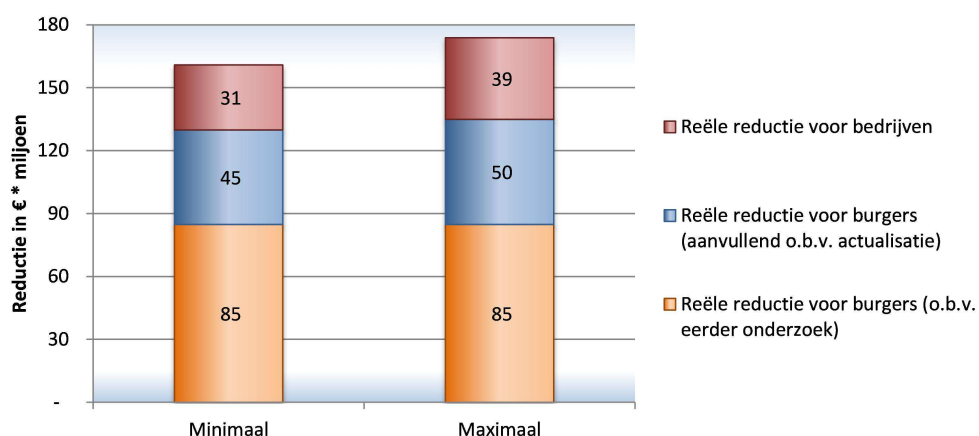
In totaal zijn voor het onderzoek 51 processen voor burgers en 30 processen voor bedrijven onderzocht. Voor burgers bedraagt de structurele potentiële reductie circa € 161 miljoen. Voor bedrijven bedraagt de totale potentiële reductie voor de geselecteerde processen circa € 12 miljoen. Bij het berekenen van de potentiële reductie is uitgegaan van een situatie waarbij alle overheden de basisregistraties gebruiken (adoptie) en alle burgers en bedrijven ook gebruik maken van deze vereenvoudigde processen (gebruik).

- B. De reële reductie van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven bedraagt circa € 134 miljoen voor de onderzochte processen.**

In de praktijk kunnen adoptie door overheden en gebruik door burgers en bedrijven achterblijven, waardoor een deel van de potentiële reductie niet wordt gerealiseerd. De mate van adoptie en gebruik zijn afhankelijk van vijf maatgevende factoren. Op basis van deze maatgevende factoren is geraamd dat de reële structurele reductie voor de voor burgers geselecteerde processen circa € 127 miljoen bedraagt. Voor bedrijven bedraagt de totale reële structurele reductie voor de geselecteerde processen circa € 7 miljoen.

- C. De reële reductie van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven voor alle administratieve processen is geraamd op minimaal € 161 miljoen en maximaal € 174 miljoen.**

In dit onderzoek is een selectie van administratieve processen onderzocht. Om een beeld te krijgen van de reële structurele reductie bij toepassing van de basisregistraties in alle administratieve processen, is een extrapolatie uitgevoerd. Op basis hiervan is de reële reductie van de administratieve lasten voor burgers geraamd op minimaal € 130 en maximaal € 135 miljoen. Voor bedrijven bedraagt de geraamde reële reductie van de administratieve lasten minimaal € 31 miljoen en maximaal € 36 miljoen. De onderstaande figuur laat zien hoe deze reductie is verdeeld over burgers en bedrijven.

Figuur 5. Verdeling van de reductie van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven.

Bijlagen

Bijlagen bij het onderzoek 'Regeldrukeffecten van het stelsel van basisregistraties'

I.	Projectbegeleiding en -uitvoering	25
II.	Standaardkostenmodel plus (SKM+)	27
III.	Geselecteerde processen voor burgers	31
IV.	Geselecteerde processen voor bedrijven	33
V.	Het stelsel van basisregistraties	35

I. Projectbegeleiding en -uitvoering

De uitvoering van het project ‘Regeldrukeffecten van het stelsel van basisregistraties’ is begeleid door deskundigen van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Economische Zaken. De onderstaande tabel geeft het overzicht van de betrokkenen weer.

Tabel 6. Projectbegeleiding

Organisatie	Deelnemer
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Jos Holtus (projectleider) Erik Jonkers Saam de Mooij
Ministerie van Economische Zaken	Gerard Goudsmits Daisy Geurts

Het project is uitgevoerd door SIRA Consulting. In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de samenstelling en rolverdeling van het projectteam.

Tabel 7. Projectteam SIRA Consulting

Rol	Projectteam SIRA Consulting
Projectverantwoordelijke / kwaliteitsbewaking	Peter Bex
Projectleider	Joland van der Heijden
Projectondersteuning	Stefan Prij Fiew Sieng Goo

II. Standaardkostenmodel plus (SKM+)

Om inzicht te krijgen in de reductie van de administratieve lasten die wordt gerealiseerd door toepassing van de basisregistraties, is de onderstaande formule gebruikt:

Reële reductie = potentiële reductie * mate van adoptie door overheden * mate van gebruik door de doelgroep.

Om deze formule te kunnen toepassen is het standaard kostenmodel plus (SKM+) gebruikt. Hiermee zijn de onderstaande drie onderwerpen in kaart gebracht:

- De potentiële AL-reductie
- De adoptie- en gebruiksscenario's
- De reële reductie

De in deze bijlage beschreven werkwijze is gebaseerd op de handleiding 'RedICT/AddICT', in 2009 uitgegeven door de Regiegroep Regeldruk. Voor de uitgebreide achtergronden en een uitgebreide omschrijving van de methodiek wordt u verwezen naar deze handleiding.

De potentiële AL-reductie

In dit project is een inschatting gemaakt van de potentiële AL-reductie. Het betreft hier de maximaal haalbare reductie. Deze potentiële reductie wordt gerealiseerd als beschikbare gegevens in de basisregistraties voor alle processen volledig worden benut en alle burgers en bedrijven er gebruik van maken. Om de potentiële reductie te berekenen, zijn de potentiële reducties bij 51 processen voor burgers en bij 30 processen voor bedrijven berekend en bij elkaar opgeteld. De reductie per proces is berekend door te beoordelen uit welke handelingen het huidige proces bestaat en hoe deze worden beïnvloed door het toepassen van de gegevens in de basisregistraties. Het verschil tussen één interactie in het huidige proces en de tijdsbesteding voor dezelfde interactie nadat is gestart met het gebruik van de basisregistraties, geeft de besparing per interactie. De structurele potentiële reductie is bepaald door deze tijdsbesteding te vermenigvuldigen met het aantal malen per jaar dat de interactie voorkomt.

Bepalen van de adoptie- en gebruiksscenario's

Nadat de potentiële reductie is bepaald, is nagegaan welk deel hiervan daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Dit, hangt af van twee factoren:

- De adoptie door de overheden. Dit bepaalt in welke mate het door het gebruik van de basisregistraties aangepaste AL-proces beschikbaar is voor burgers en/of bedrijven.
- Het gebruik door burgers en/of bedrijven. Het betreft het deel van de doelgroep dat daadwerkelijk gebruik maakt van het aangepaste AL-proces. De adoptie door overheden is hierbij maatgevend, het is immers niet mogelijk om als burger of bedrijf van een vernieuwd AL-proces gebruik te maken als de gemeente dit aangepaste proces niet heeft geadopteerd.

In dit onderzoek zijn voor zowel de adoptie als voor het gebruik per proces scenario's opgesteld. In deze scenario's is een relatie gelegd tussen twee parameters: de acceptatiegraad en de acceptatietermijn:

- De acceptatiegraad geeft aan welk deel (in procenten) van de betrokken overheden de aangepaste AL-processen gaan adopteren en welk deel van alle burgers en/of bedrijven deze uiteindelijk gaan gebruiken.
- De acceptatietermijn geeft aan hoe lang het duurt voordat de maximale acceptatiegraad is bereikt. Het gaat hier om het aantal maanden of jaren dat verstrijkt voordat alle overheden die het aangepaste proces willen adopteren en alle burgers en/of bedrijven die hiervan gebruik willen maken, dit ook doen.

Deze scenario's zijn opgesteld op basis van parameters die bepalend zijn voor de toegankelijkheid van ICT en het gebruik van beschikbare gegevens: de maatgevende factoren. De volgende vijf maatgevende factoren zijn van belang voor het opstellen van de scenario's⁷:

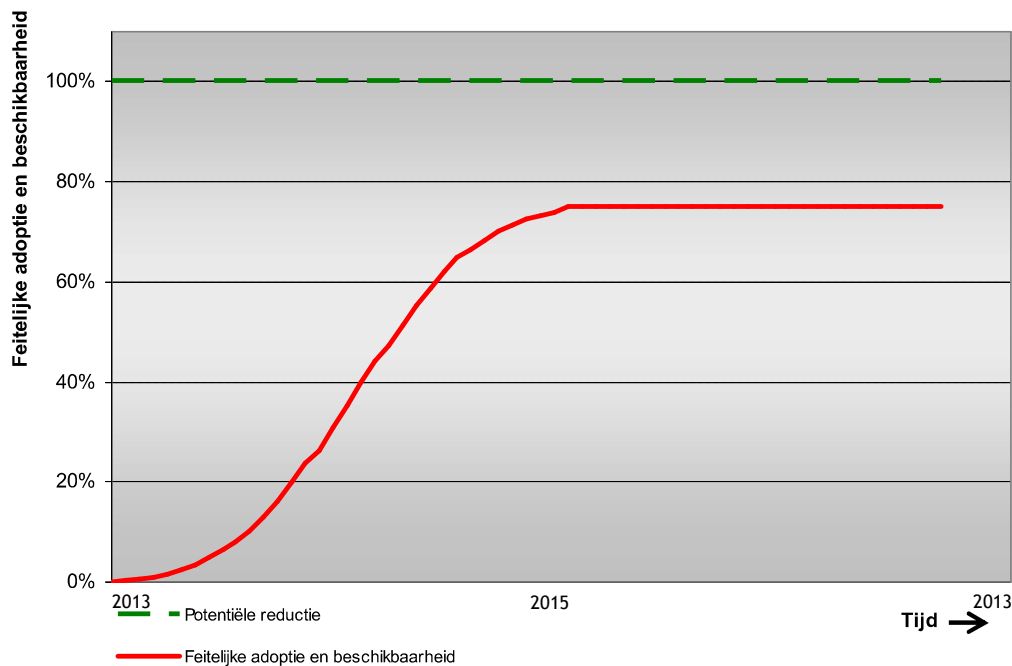
- Wettelijke verplichting. Een vernieuwd proces dat wettelijk verplicht wordt gesteld, wordt meer én sneller geadopteerd en gebruikt dan een systeem dat niet verplicht is. Deze factor heeft vooral invloed op de acceptatiegraad. Wanneer een systeem niet verplicht wordt gesteld, bepalen de laatste drie factoren de te verwachten acceptatiegraad.
- Sancties en pakkans. Als sprake is van een wettelijk verplicht systeem, dan zal een deel van de overheden en de burgers de beslissing het aangepaste proces te adopteren respectievelijk te gebruiken, af laten hangen van de pakkans en de hoogte van de verwachte sancties.
- Gebruiksvriendelijkheid en alternatieven. Indien het gebruik van een vernieuwd AL-proces niet verplicht is, zal de acceptatiegraad mede worden bepaald door de gebruiksvriendelijkheid van het aangepaste proces in relatie tot de gebruiksvriendelijkheid van alternatieven, waaronder de oude werkwijze.
- Opleiding en ondersteuning. Indien een vernieuwd AL-proces complex of niet gebruiksvriendelijk is, zullen overheden en burgers dit als een drempel ervaren. Dit effect kan worden vermindert door goede ondersteuning en het, waar mogelijk, aanbieden van een gerichte opleiding.
- PR-activiteiten. Als een vernieuwd AL-proces niet wettelijk verplicht is, zullen overheden en gebruikers er minder snel voor kiezen om het te adopteren respectievelijk te gebruiken. Goede PR kan overheden en burgers ertoe bewegen het systeem toch te proberen. Daarnaast vergroot goede PR de naamsbekendheid, wat van invloed is op de acceptatietermijn.

Adoptie en gebruik hangen nauw samen en beïnvloeden elkaar ook. Hieronder is een beknopte toelichting gegeven op de samenhang tussen adoptie en gebruik en de wijze waarop in dit project met deze samenhang is omgegaan.

⁷ Zie Hoofdstuk 8: Achtergronden acceptatiescenario's, in de eindrapportage van het project "RedICT/AddICT Methodiek voor het inzichtelijk maken van de effecten van ICT op de regeldruk"

Bepalen van de feitelijke te verwachten reductie

Op basis van de adoptie- en gebruiksscenario's is bepaald hoe groot het reële gebruik zal zijn. Het startpunt hierbij is de adoptie, die bepaalt in welke mate het aangepaste proces voor burgers en/of bedrijven beschikbaar zal zijn. De adoptie door overheden kan worden weergegeven door middel van een s-curve. In de onderstaande figuur is een dergelijke s-curve voor adoptie weergegeven.

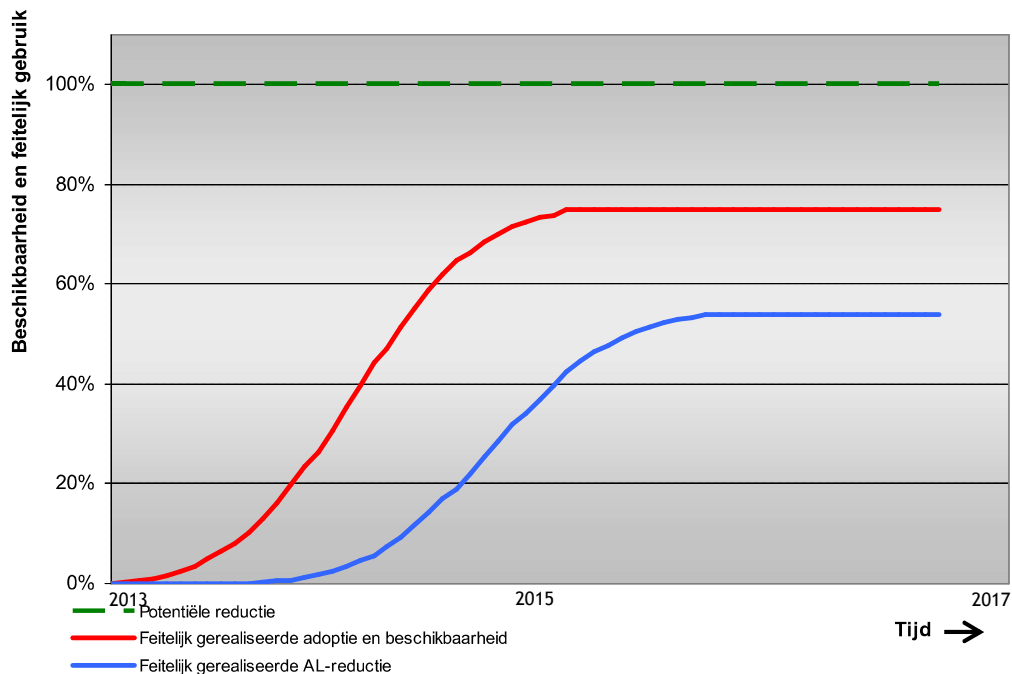

Figuur 6. Ontwikkeling van de adoptie door de overheid

In de bovenstaande figuur zijn twee lijnen opgenomen. De groene, onderbroken lijn geeft de potentiële reductie aan. Dit zou betekenen dat alle overheden en alle burgers en/of bedrijven die het aangepaste proces kunnen gebruiken, dit ook daadwerkelijk doen. De rode lijn toont het verloop van de feitelijke adoptie in de tijd. In het hier gekozen voorbeeld blijkt het volgende:

- ▣ Niet alle overheden maken uiteindelijk gebruik van het aangepaste proces; er is in dit voorbeeld sprake van een acceptatiegraad van circa 75%.
- ▣ Het duurt een bepaalde periode, voordat alle overheden die het vernieuwde proces willen toepassen, dit ook daadwerkelijk doen. In het voorbeeld is een acceptatietermijn van circa een jaar getoond.

De feitelijke adoptie door de overheid bepaalt de beschikbaarheid van het aangepaste proces. Een burger of bedrijf kan immers niet met het aangepaste proces aan de slag als zijn gemeente het (nog) niet heeft geadopteerd. De adoptiecurve is daarom het startpunt voor het bepalen van het gebruiksscenario. In de praktijk is het feitelijke gebruik door de burgers en/of bedrijven meestal lager dan de beschikbaarheid, omdat niet alle maatgevende factoren optimaal zijn. In de onderstaande figuur is dit schematisch weergegeven.

Figuur 7. Ontwikkeling van het gebruik door burgers

In de bovenstaande figuur zijn drie lijnen weergegeven. De groene, onderbroken lijn geeft opnieuw de potentiële reductie aan. De rode lijn geeft, net als in figuur 1, het verloop weer van de feitelijke adoptie door de overheden. Op basis van deze beschikbaarheid voor de doelgroep wordt vervolgens het gebruik van het aangepaste proces door burgers en/of bedrijven berekend.

De blauwe lijn geeft het feitelijke gebruik door burgers en/of bedrijven weer. Het gaat hier om het aandeel dat (a) kan beschikken over het aangepaste proces en (b) het ook daadwerkelijk gebruikt. De reële reductie als gevolg van de vernieuwing van een proces, wordt uitsluitend bepaald door deze groep onder de blauwe lijn. Burgers en/of bedrijven die geen gebruik kunnen of willen maken van het aangepaste proces, zullen immers geen verandering van de administratieve lasten ondervinden.

III. Geselecteerde processen voor burgers

In dit onderzoek zijn 51 processen onderzocht die het grootste deel van de administratieve lasten voor burgers veroorzaken. Deze selectie is overgenomen uit het eerder uitgevoerde 'Onderzoek effecten e-Overheid'.

In de onderstaande tabel is het overzicht gegeven van de onderzochte processen. Voor elk proces is aangegeven welk ministerie hiervoor verantwoordelijk is en welke regelgeving de wettelijke basis vormt voor het proces. Daarnaast is voor elk proces weergegeven hoe groot de reële reductie van de administratieve lasten is.

Tabel 8. De 51 onderzochte processen voor burgers.

Nr.	Min.	Wetgeving	Proces	Aantal interacties	Reductie per interactie (€)	Totale reductie (€)
1	BZK	Paspoortwet	Aanvragen paspoort	1.700.000	2,50	4.250.000
2	BZK	Paspoortwet	Nationale Identiteitskaart (NIK)	1.053.000	-	-
3	BZK	Woningwet	Omgevingsvergunning bouwen	68.000	1,47	100.000
4	IenM	Wegenverkeerswet 1994	Individuele goedkeuring voertuig	11.500	-	-
5	IenM	Wegenverkeerswet 1994	Vervangen Rijbewijs	980.600	-	-
6	IenM	Wegenverkeerswet 1994	Kentekenbewijs, tenaamstelling	777.700	0,37	289.000
7	IenM	Wegenverkeerswet 1994	Rijbewijs aanvragen	595.400	17,18	10.227.000
8	FIN	Wet inkomstenbelasting 2001	Inkomstenbelasting	5.937.100	4,88	28.996.000
9	FIN	Wet op de motorrijtuigenbelasting	Motorrijtuigenbelasting	9.700.000	-	-
10	FIN	Wet inkomstenbelasting 2001	Voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting	2.947.500	0,36	1.060.000
11	FIN	Wet inkomstenbelasting 2001	Het doen van betaling d.m.v. automatische Voorlopige Aanslag	6.000.000	-	-
12	JUS	Burgerlijk wetboek	Vestiging hypotheek via notariële akte en Opmaken transportakte	232.000	1,87	433.000
13	JUS	Wetboek van strafvordering	Aangifte van een strafbaar feit	700.700	1,89	1.327.000
14	JUS	Burgerlijk wetboek	Aangifte huwelijk / sluiting huwelijk	85.800	59,66	5.119.000
15	JUS	Vreemdelingenwet	Verzoek om advies afgifte machtiging tot voorlopig verblijf	38.700	-	-
16	JUS	Burgerlijk wetboek	Vestiging hypotheek via notariële akte	184.100	3,78	696.000
17	JUS	Burgerlijk wetboek	Transportakte	34.400	1,86	64.000
18	JUS	Vreemdelingenwet	Aanvraag verblijfsvergunning	130.500	-	-
19	OCW	Wet studiefinanciering 2000	Wijzigingen doorgeven aan de DUO (voormalig IBG) (telefonisch, internet)	950.000	2,29	2.176.000
20	OCW	Les- en cursusgeldwet	Betaling les- en cursusgeld voor openbaar voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en cursussen	446.000	-	-
21	OCW	Wet studiefinanciering 2000	Studiefinanciering	240.000	1,81	435.000
22	SZW	Werkloosheidswet	WW-uitkering	646.100	13,56	8.759.000
23	SZW	Wet SUWI	Registratie werkzoekenden	1.100	3,64	4.000
24	SZW	Algemene ouderdomswet	AOW-pensioen	156.900	15,94	2.501.000
25	VWS	Ziekenfondswet	Verstrekking geneeskundige verzorging Ziekenfondswet	9.000	-	-
26	VWS	Regeling subsidies AWBZ en ZFW	Administratie PGB - meerdere hulpverleners	288.000	1,95	562.000

Nr.	Min.	Wetgeving	Proces	Aantal interacties	Reductie per interactie (€)	Totale reductie (€)
27	VWS	Ziekenfondswet	Ontvangen recept bij huisarts	27.342.000	-	-
28	VWS	Ziekenfondswet	Aanmelding ziekenfonds (overstappen en nieuwe werkgever)	823.000	4,17	3.431.000
29	VWS	Bijdrage Besluit zorg	Betaling factuur (extramuraal)	2.691.100	-	-
30	VWS	Ziekenfondswet	Bepaling eigen bijdrage kosten vervoer of hulpmiddelen	950.000	-	-
31	VWS	Bijdrage Besluit zorg	Aanvraag van vaststelling van het bijdrageplichtig inkomen (BZ13-formulier)	237.200	5,29	1.255.000
32	VWS	Zorg indicatie besluit	Standaardprocedure indicatie	400.000	-	-
33	VWS	Ziekenfondswet	Ophalen en ontvangen recept bij huisarts	558.000	-	-
34	VWS	Ziekenfondswet	Betaling factuur eigen bijdrage vervoer of hulpmiddel	950.000	-	-
35	Gemeenten	Algemene bijstandswet/Wet werk en bijstand	Rechtmatigheidsformulier (ROF-je) indienen gemeente	349.000	29,23	10.202.000
36	Gemeenten	Gemeentelijke verordeningen	Bezwaar overig (Awb)	276.500	-	-
37	Gemeenten	Algemene bijstandswet/Wet werk en bijstand	Bijstandsuitkering	370.300	61,05	22.606.000
38	Gemeenten	Invorderingswet Belastingen en heffingen	Kwijtschelding	341.900	11,70	4.000.000
39	Gemeenten	Algemene bijstandswet/Wet werk en bijstand	Bijzondere bijstand	197.300	18,91	3.731.000
40	Gemeenten	Algemene bijstandswet/Wet werk en bijstand	Bijstandsuitkering, voorschot	224.800	-	-
41	IenM	Besluit energieprestatie gebouwen	Energielabel	127.200	-	-
42	FIN	Wet op de huurtoeslag	Huurtoeslag	1.153.100	-	-
43	FIN	Wet op de zorgtoeslag	Zorgtoeslag	5.200.000	-	-
44	FIN	Wet kinderopvangtoeslag	Kinderopvangtoeslag	258.400	22,93	5.924.000
45	FIN	Wet op het kindgebonden budget	Kindgebonden budget	246.700	30,51	7.527.000
46	SZW	Wet maatschappelijke ondersteuning	Aanvraag voor maatschappelijke ondersteuning	383.700	1,53	586.000
47	Gemeenten	Gemeentelijke verordeningen	Evenementenvergunning	38.300	5,20	199.000
48	Gemeenten	Gemeentelijke verordeningen	Parkeervergunning	98.700	-	-
49	Gemeenten	Gemeentelijke verordeningen	Gehandicaptenkaart	64.500	-	-
50	SZW	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen	Aanvragen uitkering bij beperkt arbeidsvermogen	802.500	-	-
51	Overig	Gemeentelijke verordeningen	Leerlingenvervoer	42.000	-	-
Totaal van alle processen				78.040.300	1,62	78.040.300

IV. Geselecteerde processen voor bedrijven

Voor dit project zijn 30 processen geselecteerd die representatief zijn voor de wijze waarop de basisregistraties in de huidige situatie worden toegepast.

In de onderstaande tabel is het overzicht gegeven van de onderzochte processen. Voor elk proces is aangegeven welk ministerie hiervoor verantwoordelijk is en welke regelgeving de wettelijke basis vormt voor het proces. Daarnaast is voor elk proces weergegeven hoe groot de reële reductie van de administratieve lasten is.

Tabel 9. Geselecteerde AL-processen voor bedrijven.

Nr.	Min.	Wetgeving	Proces	Aantal interacties	Reductie per interactie (€)	Totale reductie (€)
1	BZK, IenM	Woningwet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Aanvragen van een bouwvergunning.	23.000	12,30	283.000
2	IenM, Gemeenten	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Gemeentelijke verordeningen	Plaatsen van een bouwkeet, bouwbord, steiger of andere hulpconstructie voor bouw-, sloop of aanlegwerkzaamheden	19.100	7,17	137.000
3	BZK, IenM	Bouwbesluit, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Vergunning voor het brandveilig gebruiken van een bouwwerk	12.700	45,91	583.000
4	IenM	Wet ruimtelijke ordening, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Aanvraag voor handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	10.600	85,94	911.000
5	IenM	Wet milieubeheer, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)	22.000	5,86	129.000
6	IenM, Gemeenten	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Gemeentelijke verordeningen	Aanvraag van een kapvergunning	10.400	27,50	286.000
7	OCW, IenM	Monumentenwet 1988, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Vergunning voor het onderhouden, restaureren, veranderen of slopen van een monument	1.900	47,89	91.000
8	IenM, Gemeenten	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Gemeentelijke verordeningen	Vergunning voor het opbreken van een weg	19.300	7,20	139.000
9	IenM, Gemeenten	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Gemeentelijke verordeningen	Vergunning voor het plaatsen van reclame	8.000	7,25	58.000
10	BZK, IenM	Bouwbesluit, Asbestverwijderingsbesluit, Wet ruimtelijke ordening; Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Vergunning voor slopen en/of asbest verwijderen	14.200	7,18	102.000
11	IenM, Gemeenten	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Gemeentelijke verordeningen	Vergunning voor het aanleggen of veranderen van een uitrit	5.100	4,90	25.000
12	IenM, Gemeenten	Wet ruimtelijke ordening, Gemeentelijke verordeningen	Vergunning voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheden	1.510	7,28	11.000
13	IenM, Gemeenten	Telecommunicatiewet, Gemeentelijke telecommunicatieverordening	Vergunning voor het plaatsen van kabels en leidingen	28.900	48,75	1.409.000
14	VWS	Drank- en horecawet	Drank- en Horecavergunning	8.926	4,93	44.000
15	IenM, Waterschap	Waterwet, Keur	Watervergunning	9.100	24,73	225.000
16	IenM, Waterschap	Waterwet, Keur	Melding algemene regels keur	13.800	2,25	31.000
17	SZW	Ziektewet	Herstelmelding	204.300	2,25	460.000
18	SZW	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, Werkloosheidswet (WW), Ziektewet (ZW)	Aangifte Werknemersverzekeringen	568.680	1,80	1.024.000

Nr.	Min.	Wetgeving	Proces	Aantal interacties	Reductie per interactie (€)	Totale reductie (€)
19	SZW	Wet arbeid en zorg	Aanvraag uitkering zwangerschap en bevalling	126.438	2,70	341.000
20	IenM	Wet wegvervoer goederen	Verklaring dienstbetrekking bestuurder	65.888	4,49	296.000
21	BZK,	Wet op de lijkbezorging, Vaststelling formulier opgave doodsoorzaak	Opgave doodsoorzaak	135.500	1,35	183.000
22	IenM	Wet milieubeheer, Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer	Melding oprichten inrichting	17.962	20,27	364.000
23	BZK	Wet op de lijkbezorging	Verklaring van overlijden	137.037	-	-
24	Justitie	Wet op de kansspelen	Vergunning aanwezigheid speelautomaten	1.386	11,54	16.000
25	VWS	Drank- en horecawet	Ontheffing zwak-alcoholhoudende dranken	3.000	6,67	20.000
26	SZW	Wet werk en bijstand; Besluit bijstandverlening zelfstandigen	Aanvraagprocedure Besluit Bijstandverlening zelfstandigen	1.289	42,67	55.000
27	Justitie	Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus	Verlenging vergunning beveiligingsorganisaties	1.561	32,67	51.000
28	EZ	Zaaizaad- en plantgoedwet 2005	Aanvragen van kwekersrecht	1.600	2,50	4.000
29	EZ	Rijksoctrooiwet 1995	Aanvraag octrooi	2.716	2,58	7.000
30	Justitie	Zeebrievenwet	Aanvragen zeebrief	1.076	36,25	39.000
Totaal van alle processen				1.476.969	4,96	7.324.000

V. Het stelsel van basisregistraties

Deze bijlage geeft een overzicht van de basisregistraties die onderdeel uitmaken van het stelsel van basisregistraties. Voor elke registratie is het wettelijk stelsel en een beknopte omschrijving van het type informatie opgenomen.

De laatste drie gearceerde basisregistraties zijn nog in ontwikkeling. Voor BLAU is op dit moment het wettelijke stelsel nog niet beschikbaar. De basisregistraties BGT en BRO zijn helemaal nog niet beschikbaar.

Tabel 10. Overzicht van de basisregistraties.

Nr.	Basisregistratie		Wettelijk stelsel	Bronhouder	Type informatie
1	Basisregistratie Personen	BRP	Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens*	Gemeente	De BRP bevat persoonsgegevens, de zogenoemde administratieve levensloop. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om geboorte, huwelijk of echtscheiding, adreswijziging en overlijden.
2	Handelsregister	NHR	Handelsregisterwet	Kamer van Koophandel	De NHR omvat alle bedrijven en rechtspersonen. Alle andere organisaties die deelnemen aan het economisch verkeer staan ook in dit register.
3	Basisregistraties Adressen en Gebouwen	BAG	Wet basisregistraties adressen en gebouwen	Gemeente	De BAG bevat gegevens over adressen en gebouwen, zoals straatnaam, huisnummer, geometrie en oppervlakte van het verblijfsobject in vierkante meters. De BAG bestaat uit twee basisregistraties.
4	Basisregistratie Topografie	BRT	Wet basisregistraties kadaster en topografie	Kadaster	De BRT bestaat uit digitale topografische bestanden op verschillende schalen.
5	Basisregistratie Kadaster	BRK	Wet basisregistraties kadaster en topografie	Kadaster	De Basisregistratie Kadaster bestaat uit de kadastrale registratie en de kadastrale kaart. De digitale kadastrale kaart toont in één oogopslag de ligging van de kadastrale percelen.
6	Basisregistratie Voertuigen	BRV	Wegenverkeerswet	Dienst Wegverkeer (RDW)	De BRV, ook wel bekend als het kentekenregister, bevat gegevens vastgelegd over voertuigen en de eigenaren daarvan. Uit de registratie verstrekt de RDW informatie aan burgers, bedrijven en overheidsinstanties.

Nr.	Basisregistratie		Wettelijk stelsel	Bronhouder	Type informatie
7	Basisregistratie Inkomen	BRI	Algemene wet inzake rijksbelastingen	Belastingdienst	De BRI bevat het verzamelinkomen of het belastbaar jaarloon van burgers. Gebruikers benutten de BRI om toeslagen, subsidies of uitkeringen te bepalen.
8	Basisregistratie Waarde Onroerende Zaken	WOZ	Wet waardering onroerende zaken	Gemeente	De basisregistratie Waardering Onroerende Zaken bevat gegevens van de onroerende zaak, waarvan op grond van de Wet WOZ de waarde moet worden bepaald en vastgelegd.
9	Basisregistratie lonen, arbeids- en uitkeringsverhoudingen	BLAU	Het stelsel wordt uitgewerkt, BLAU is formeel (nog) geen basisregistratie.	UWV	BLAU registreert informatie over lonen, arbeidsverhoudingen en uitkeringsverhoudingen en bestaat uit een deel van de gegevens van de huidige polisadministratie van het UWV, Suwinet. Voor dit onderzoek wordt ervan uitgegaan dat BLAU dezelfde gegevens bevat als Suwinet.
10	Basisregistratie Grootchalige Topografie	BGT	Het wetsvoorstel is in voorbereiding. Verplicht gebruik vanaf 2017. Deze basisregistratie is ook nog niet beschikbaar.	Gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat, Pro Rail, ministerie van Defensie, ministerie van EZ	De BGT wordt de digitale gedetailleerde grootschalige basiskaart van Nederland, waarin op een eenduidige manier de ligging van alle fysieke objecten zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en (landbouw)terreinen zijn geregistreerd.
11	Basisregistratie Ondergrond	BRO	Het wetsvoorstel is in voorbereiding. Verplicht gebruik vanaf 2015. Deze basisregistratie is ook nog niet beschikbaar.	Gemeenten, provincies, waterschappen, ministerie van EZ, ministerie van IenM	De BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw, de ondergrondse infrastructuur en gebruiksrechten. De BRO bevat geen informatie over kabels en leidingen.

* Op 6 januari 2014 is de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) inwerking getreden. Met deze wet worden de GBA en de RNI samengevoegd tot de Basisregistratie Personen (BRP).